

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 91

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Bazı Maddelerine Fıkralar Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/39)

TC

Başbakanlık

13 Kasım 1980

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101-517/06800

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 12.11.1980 tarihinde kararlaştırılan «Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Bazı Maddelerine Fıkralar Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Toplumun sosyal bünyesinde meydana gelen gelişmelere paralel olarak kanunların da değiştirilmesi, kaçınılmaz bir zarurettir. Alman Ceza Muhakemesi Kanunu örnek alınarak 1929 yılında kabul edilmiş bulunan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunumuzun bir çok maddesi bu zaruretin sonucu olarak müteaddit defalar değiştirilmiş bulunmaktadır. Bu kez önerilen değişikliklerin de bu yönden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tasarımın getirdiği değişiklikler genel olarak, duruşmaların çabuklaştırılmasına ve dolayısıyla davaların kısa zamanda bitirilmesine matuftur. Bu çabukluğun sağlanmasına yönelik değişiklikler getirilirken, savunma hakkının zedelenmemesine gereken özen gösterilmiş, kanunun yararı ferdi savunma hakkıyla bir denge içerisinde ele alınmıştır. Bu değişiklikler yapılırken ülkemiz ve toplumumuzun gerçekleri gözönünde bulundurularak kanunumuzun mehası olan Alman Ceza Muhakemesi Kanununda 1978 yılında yürürlüğe konulan değişikliklerden de yararlandırılmıştır.

Madde Gereklçeleri

1. Bilindiği üzere hâkimin reddine ilişkin usul hükümleri çok defa kötüye kullanılmakta ve sonuç olarak duruşmaların uzamasına neden olmaktadır. Kanunun 28 nci maddesine eklenen birinci fıkra ile, ret sebebiyle duruşmanın taliki gereken hallerde reddedilen hâkimin o celsedeki duruşmaya devam etmesi sağlanmış, ancak savunma hakkına verilen önem gereği olarak son savunmanın yapılmasına geçilemeyeceği belirtilmiştir. İkinci fıkrada, ret sebebinin varit görülmesi halinde reddedilen hâkim tarafından yapılan işlemlerin tekrarlanması öngörülmüştür.

2. Kanunun 20 nci maddesine eklenmesi öngörülen yeni fıkralar, Alman Ceza Muhakemesi Kanununun, 1964 yılında yapılan değişiklikle eklenen ve 1974'de değiştirilen 26/a maddesine paralel olarak düzenlenmiştir. Malum olduğu üzere çoğu zaman taraflar, duruşmanın aleyhlerine geçtiği intibaha kapılınca ilk iş ola-

rak hiçbir neden göstermeden hâkimin reddi yoluna başvurmaktadırlar. Duruşma sırasında şifahlı olarak yapılan ret, hâkimin duruşmayı olduğu yerde bırakmasına sebep olmakta, reddin mercüince incelenmesi ve buna karşı itiraz yoluna gidilmesi duruşmanın aylarca sürünce mede kalmasıyla sonuçlanmaktadır. Bu durumlara engel olmak amacıyla üç halde ret isteminin son tahkikat hâkimi ve mahkemesi tarafından geri çevrilmesi öngörülmüştür. Birinci durum, CMUK'nun 24 nci maddesinin birinci fıkrasını, ikinci durum 25 nci maddesini yansıtmakta, üçüncü durum ise ret hakkının açıkça kötüye kullanıldığı hallere temas etmektedir. Son fıkra, Kanunun 27 nci maddesinin son fıkrasıyla paralellik kurmaktadır.

3. 45 nci maddenin ikinci fıkrasındaki değişiklik, tutuklu işler yanında acele işlerde de davetiye yerine ihzar müzekkeresi çıkarılabilmesini öngörmektedir. Acele işlerden maksat; suçüstü, memurun muhakematına tabi olan veya Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Ek 1 nci maddesinde sayılanlar gibi dava ve işlerdir.

4. Kanunun 108 nci maddesinin son fıkrasındaki değişiklik, toplum bünyesindeki değişmeler nedeniyle yaygınlaşan toplu suçların tahkik ve takibinde daha sağlıklı bir sonuca varabilmek ve suç delillerini eksiksiz olarak toplayabilmek ve nihayet etkinliği sağlayabilmek amacıyla yapılmıştır.

5. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 nci maddesi, kamu davasını açmak yetkisine sahip olan Cumhuriyet savcılarının doğrudan doğruya ifa etmek yetki ve imkanına sahip olmadıkları işlemleri zabıtaya emir vermek suretiyle yapturmalarına ilişkin hükümleri ihtiva etmektedir.

Adli zabitanın henüz kurulmamış olması sebebiyle anında ifa edilmesi gereken bir işin, genel zabıtaca derhal yerine getirilmesinin önemi özellikle günümüzde yaşanan olaylarda açıkça görülmektedir.

Cumhuriyet Savcıları bizzat yürüttükleri hazırlık tahkikatı sırasında bir şahit veya sanığın ifadesine başvurmak durumunda oldukları zaman, bunlara davetiye çıkarmakla karşı karşıya kalmaktadırlar. Savcılar tarafından bizzat yürütülen soruşturmalar, önemli suçlara ait ve çoğu zaman acele soruşturmalardır. Bu nedenle işin beklemeye tahammülü yoktur. Sulh hâkiminden ihzar müzekkeresi çıkarılması ise, henüz soruşturma safhasında olan bir işin ihzarı gerektiren öneminin hâkimlerce haklı olarak anlaşılması nedeniyle çoğu zaman mümkün olmamaktadır. Bu durum, kovuşturmanın uygulamasına ve delillerin yok olmasına yol açmaktadır. Bunun önlenmesi için ikinci fıkraya, sanık ve tanıkların savcıların emirleri üzerine zabıtaca hazır bulundurulmaları hükmü ilâve edilmiştir.

6. Kanunun 223 nci maddesine eklenen yeni fıkra, özellikle ağır cezalı işlerde mahkemeye gelmeyen sanık hakkında duruşma yapılamayacağına dair olan kurala bir istisna getirmektedir. Yargılanmakta olduğu bir suçtan ötürü tutuklu bulunan sanığın firar etmesi halinde duruşmanın gıyabında yapılması öngörülmektedir. Bu suretle muvakkat tatil kararı verilmesi yerine, delillerin toplanmasına devam olunması imkânı sağlanmıştır. Bunun için sanığın duruşmada sorguya çekilmiş olması ve mahkemece onun hazır bulunmasına lüzum görülmemiş olması şarttır. Duruşmada suç vasfının değişmesi halinde savunmanın teminatı 258 nci maddede mevcuttur.

7. 2248 sayılı Kanunla eklenen 226 nci maddenin son fıkrası, daha açık bir şekilde ve güdülen amaca uygun bir biçimde yeniden düzenlenmiştir.

8. Tasarıyla 223 nci maddeye eklenen fıkraya paralel olarak, firar etmiş sanık hakkındaki davanın bitirilebilmesi için 258 nci maddeye bir fıkra eklenmiştir. Buna göre dava, ancak iddianamede veya son tahkikatın açılmasına dair kararda yazılı maddede öngörülenden daha az bir cezanın verilmesini gerektiren vasıf değişikliklerinde sanığa ek savunma hakkı verilmeksizin gıyabında bitirilebilecektir. Diğer hallerde, 223 nci maddeye eklenen fıkra hükmüne rağmen 258 nci maddenin birinci fıkrası uygulanacak ve firari sanığa bu fıkarda belirtilen imkânlar verilmeden dava bitirilemeyecektir.

9. Sanığın duruşma düzenini bozucu eylem ve davranışlarda bulunmasına son zamanlarda, özellikle anarşi suçları olarak nitelenen suçlara ilişkin davalarda sık sık rastlanmaktadır. Bu gibi davranışlardan ötürü duruşmadan o celse için çıkarılan veya 379 nci maddeye göre tutuklanan sanığın müteakip celseye getirilmesine mahkemece karar verilebilir. Ancak, bunun için sanığın sorguya çekilmiş bulunması şart olduğu gibi esasa ilişkin savunmasını yapmak üzere kendine bir fırsat verilmesi de zorunludur.

10. 386 ncı maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yapılan değişiklikle Ceza Kararnamesi konusu olan suçlar, ağır para cezasını gerektiren suçlara da teşmil edilmiştir. Para cezalarının hafif veya ağır olmalarının infazda herhangi bir ayrımı gerektirmemesi ve 2248 sayılı Kanunla değiştirilen Ceza Kanununun Mevkii Meriyete Vazına Müteallik 825 sayılı Kanunun 29 ncü maddesi uyarınca sulh ceza mahkemelerinin yalnız para cezasını gerektirmeleri şartı ile cürümlere ilişkin davalara da bakacakları gözönüne alınarak bu maddenin kapsamı genişletilmiştir.

11. 390 ncı maddedeki değişiklik, hüküm değişikliğini içermemekte, 386 ncı maddede para cezası ile ilgili olarak yapılan değişikliğe paralellik sağlamaktadır.

12. Tasarının 12 ve 13 ncü maddeleri yürürlük ve yürütmeye ilişkin hükümleri kapsamaktadır.

Adalet Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

5 Ocak 1981

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/39

Karar No. : 11

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

«Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Bazı Maddelerine Fıkralar Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda incelenmiştir.

Yapılan görüşme sonunda, tasarının genel olarak duruşmaların çabuklaştırılması ve davaların daha kısa sürede bitirilmesine dair değişiklikler getirdiği saptanıp, tasarının tümü benimsenerek, maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 6, 7, 10, 11 ve 12 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Ancak;

Tasarının 1 ncı maddesi metni içeriği yönünden değiştirilmemiş, ifade yönünden daha açık hale getirilmiştir.

Tasarıda 29 ncü maddeye eklenen ve bazı hallerde bizzat reddedilen hâkimin ret istemini geri çevirebilmesiyle ilgili bulunan fıkralardaki hükümlerin bu madde ile ilgili olmadığı ve kanunun hâkimin davaya bakmaması ve reddine mütedair üçüncü faslına yeni hükümler getirdiği keyfiyeti düşünülerek adı geçen fasla 29/a maddesi olarak «Ret isteminin geri çevrilmesi» madde başlığı ile eklenmiş ve bu suretle hem fasıl bütünlüğüne riayet edilmiş ve hem de diğer maddelerin içeriğinden farklı olan hükümler yeni bir madde içerisinde düzenlenmiştir. Ayrıca, 1 ncı fıkra 2 ncı bendindeki «kabul edilebilir» sözcüğü mehzaz kanundaki aslına da uygun olarak «inandırıcı» şeklinde değiştirilerek daha açık hale getirilmiştir.

Tasarının 2 ncı maddesinde yapılan bu değişikliğe uygun olarak kanunun başlığı, bu şekildeki madde ilavesini öngörecektir.

Tasarının 3 ncü maddesi ile kanunun 45 ncı maddesinin 2 ncı fıkrasında yapılan değişiklikle tanıkların tutuklu işler yanında acele işlerde de mahkeme ve sorgu hâkimlerinin tanıklar için ihzar müzekkeresi çıkarabilecekleri benimsenmiş, ancak bu yoldan getirilmenin sebeplerinin müzekkerede gösterilme zorunluluğu getirilmiş ve madde bu şekilde değişikliğe tabi tutularak yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 4 ncü maddesi ile tutuklunun sorguya çekilmesine dair olan 108 ncı maddesinin son fıkrası yerine, gerek tasarının gerekçesi ve gerekse işin mahiyet ve niteliği gözönünde bulundurularak, yakalanan kimisenin sorguya çekilmesine dair 128 ncı maddesinin toplu olarak işlenen suçlara ilişkin 2 ncı fıkrasında değişiklik yapılması cihetine gidilmiş, tasarıya paralel olarak buradaki 7 günlük süre 15 güne çıkarılmak suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 5 nci maddesi, diğer maddelerle uyum sağlamak amacıyla yalnızca dil değişikliğine tabi tutulmuştur.

Tasarının 8 nci maddesi içeriği yönünden değiştirilmemiş ancak, metne açıklık getirilmiştir.

Tasarının 9 ncu maddesiyle duruşma salonundan çıkarılan veya tutuklanan kimselerden yalnızca sanık yönünden getirilen hüküm müdahale de teşmil edilerek ve madde ifade yönünden daha açık hale getirilerek yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 13 ncu ve yürütmeye mütedair maddesi, kanun tekniği yönünden daha uygun şekilde yazılarak yeniden düzenlenmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Hâkim Albay
Zeki GÜNGÖR

Üye
Hâkim Albay
Yaşar ÇİFTÇİOĞLU

Üye
Adalet Bakanlığı
Planlama Araştırma
Gn. Md. Müşaviri
Sait REZAKİ

Üye
Adalet Bakanlığı
Kanunlar - Planlama, Araştırma
Genel Müdürlüğü Başmüşaviri
Engin DOĞU

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Bazı Maddelerine Fıkralar Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 28 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

«Bir hâkim duruşma sırasında reddedilir ve bu ret konusunda bir karar verilebilmesi için duruşmanın tehini veya taliki gerekirse duruşmaya ret istemine rağmen devam olunur. Şu kadar ki, ret konusunda bir karar verilmeden reddedilen hâkim tarafından veya onun huzuruyla bir sonraki celseye başlanamaz ve her halde 251 nci madde uyarınca son sözlerin dinlenmesine geçilemez.

Ret isteğinin haklı olduğuna karar verildiği takdirde, geciktirilmesi caiz olmadığından ötürü yapılmış işlemler ayrılmak üzere duruşmanın ret dilekçesinin verilmesinden sonraki kısmı tekrarlanır.»

MADDE 2. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 29 ncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

«Aşağıdaki hallerde mahkeme son tahkikat sırasındaki hâkimin reddi istemini kabul etmiyerek geri çevirir:

1. Ret isteği zamanında yapılmamışsa;
2. Ret sebebi veya kabul edilebilir delil gösterilmemişse;
3. Ret isteminin duruşmayı uzatmak amacı ile yapıldığı açıkça anlaşılıyor ise.

Bu hallerde ret isteği, toplu mahkemelerde reddedilen hâkimin müzakereye katılmasıyla, tek hâkimli mahkemelerde de reddedilen hâkimin kendisi tarafından geri çevrilir.

Bu kararlar aleyhine ancak hükümle birlikte kanun yoluna başvurulabilir.»

MADDE 3. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 45 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tutuklu veya acele işlerde mahkeme ve sorgu hâkimleri davetiye tebliğ ettirmeksizin tanıklar için ihzar müzekkere verebilirler. Şu kadar ki, bu müzekkere ile ihzar edilenlere mahkeme ve sorgu hâkimlerince davetiye ile gelen tanıklar hakkındaki işlemler uygulanır.»

MADDE 4. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 108 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Üç veya daha ziyade kişinin bir suçun icrasına iştirak suretiyle toplu olarak işlenen suçlarda; sanık sayısının çokluğu veya sanıkların yahut delillerin durumu veya suçun niteliği sebebiyle birinci fıkra hükmünün uygulanmaması halinde sanık, soruşturmanın bitiminde ve her halde onbeş gün içinde yetkili hâkim önüne çıkarılır; ancak, zabıta, Cumhuriyet Savcısının veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde sulh veya sorgu hâkiminin yazılı emri bulunmadıkça sanığı kırksekiz saatten fazla tutamaz.»

MADDE 5. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 ncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bütün kolluk makam ve memurları Cumhuriyet Savcılığının adliyeye ilişkin işlerde emirlerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Hazırlık soruşturması sırasında olayın sanık ve tanıkları Cumhuriyet Savcılığının sözlü veya yazılı istekleri üzerine belirtilen gün, saat ve yerde kolluk kuvvetlerince hazır bulundurulurlar. Bu emirler, önemli ve acele hususlarda genel kolluk makam ve memurlarına sözlü ve bunların dışındaki durumlarda kolluk amirlerine yazılı olarak verilir. Sözlü emir verildiği durumlarda Cumhuriyet Savcısı ivedilikten ve vermiş olduğu emirden kolluk amirini de haberdar eder.»

ADALET KOMİSYONUNUN METNİ

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Kanuna Yeni Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 28 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

«Ancak, hâkimin duruşma sırasında reddedilmesi halinde bu ret konusunda bir karar verilebilmesi için duruşmanın tehiri veya taliki gerekse bile o celse duruşmaya devam olunur. Şu kadar ki 251 nci madde uyarınca tarafların iddia ve sözlerinin dinlenilmesine geçilemez ve ret konusunda bir karar verilmeden reddedilen hâkim tarafından veya onun huzuruyla bir sonraki celseye başlanamaz.

Ret isteğinin haklı olduğuna karar verildiği takdirde geciktirilmesi caiz olmadığından ötürü yapılmış işlemler ayırık olmak üzere duruşmanın ret dilekçesinin verilmesinden sonraki kısmı tekrarlanır.»

MADDE 2. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa 29 ncu maddeden sonra aşağıdaki 29/a maddesi eklenmiştir.

«Ret İsteminin Geri Çevrilmesi :

Madde 29/a — Mahkeme, son tahkikat safhasında ileri sürülen hâkimin reddi istemini aşağıdaki hallerde kabul etmeyerek geri çevirir :

1. Ret isteği zamanında yapılmamışsa;
2. Ret sebebi veya inandırıcı delil gösterilmemişse;
3. Ret isteminin duruşmayı uzatmak amacı ile yapıldığı açıkça anlaşılıyor ise.

Bu hallerde ret isteği, toplu mahkemelerde reddedilen hâkimin müzakereye katılmasıyla, tek hâkimli mahkemelerde de reddedilen hâkimin kendisi tarafından geri çevrilir.

Bu kararlar aleyhine ancak hükümle birlikte kanun yoluna başvurulabilir.»

MADDE 3. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 45 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Tutuklu veya acele işlerde mahkeme ve sorgu hâkimleri davetiye tebliğ ettirmeksizin tanıklar için ihtar müzekkeresi verebilirler. Şu kadar ki, müzekkerede bu yoldan getirilmenin sebepleri gösterilir ve bunlar hakkında mahkeme ve sorgu hâkimlerince davetiye ile gelen tanıklar hakkındaki işlemler uygulanır.

MADDE 4. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 128 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Üç veya daha ziyade kişinin bir suçun icrasına iştiraki suretiyle toplu olarak işlenen suçlarda; sanık sayısının çokluğu veya sanıkların yahut delillerin durumu veya suçun niteliği sebebiyle, birinci fıkra hükmünün uygulanamaması halinde sanık, soruşturmanın bitiminde ve her halde 15 gün içinde sulh hâkimi önüne çıkarılır; ancak zabıta, Cumhuriyet savcısının veya tehirinde zarar umulan hallerde sulh veya sorgu hâkiminin yazılı emri bulunmadıkça sanığı kırksekiz saatten fazla tutamaz.»

MADDE 5. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bütün zabıta makam ve memurları Cumhuriyet Savcılığının adliyeye ilişkin işlerde emirlerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Hazırlık soruşturması sırasında olayın sanık ve tanıkları Cumhuriyet Savcılığının sözlü veya yazılı istekleri üzerine belirtilen gün, saat ve yerde zabıta kuvvetlerince hazır bulundurulurlar. Bu emirler, önemli ve acele hususlarda genel zabıta makam ve memurlarına sözlü ve bunların dışındaki durumlarda zabıta âmirlerine yazılı olarak verilir. Sözlü emir verildiği durumlarda Cumhuriyet Savcısı ivedilikten ve vermiş olduğu emirden zabıta âmirini de haberdar eder.»

(Hükümetin teklifi)

MADDE 6. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 223 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Yargılandığı suçtan ötürü yüzüne karşı verilmiş bir tutuklama kararından sonra firar eden sanığın duruşmada sorguya çekilmiş ve artık duruşmada hazır bulunmasına mahkemece lüzum görülmemiş olması halinde dava gıyabında görülerek bitirilebilir.»

MADDE 7. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 226 ncü maddesine 2248 sayılı Kanunla eklenen fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Hastalık veya disiplin önlemi ya da zorunlu diğer sebeplerle yargılamanın yapıldığı yargı çevresi dışındaki bir hastane veya tutukevine nakledilmiş olan tutuklunun sorgusu yapılmış olması şartıyla hazır bulunulmasına gerek görülmeyen oturumlar için celbedilmemesine mahkemece karar verilebilir.»

MADDE 8. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 258 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Duruşmaya sanığın firarı sebebiyle yokluğunda devam edilmekte olduğu takdirde iddianamede veya son tahkikatın açılmasına dair olan kararda gösterilen suçun temas ettiği kanun maddelerinde belirtilen cezadan daha az bir ceza verilmesini gerektiren hallerde bumaddenin birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.»

MADDE 9. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 379 ncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«378 nci madde uyarınca duruşma salonundan çıkarılan veya bu maddenin birinci fıkrasına göre tutuklanan kimse sanık ise, sonra gelen oturumda da duruşmayı önemli ölçüde aksatacak davranışlara devam edeceği anlaşılır ve hazır bulunması gerekli görülmezse yokluğunda duruşmaya devam olunmasına mahkemece karar verilebilir. Bu işlemler, sanığın esasa ilişkin savunmasını yapmasına engel olacak biçimde uygulanamaz.»

MADDE 10. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 386 ncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sulh mahkemelerinin görevi içinde bulunan suçlara sulh hâkimi, duruşma yapmaksızın bir ceza kararname ile karar verebilir.

Bu ceza kararnamesi ile ancak hafif veya ağır para cezasına veya nihayet üç aya kadar hafif hapis veya bir meslek ve sanatın icrasının tatiline veya müsadereye yahut bunlardan bir kaçına veya hepsine hükmedilebilir.»

MADDE 11. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 390 ncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ceza kararnamesiyle hafif veya ağır para cezasına ya da muayyen bir meslek veya sanatın tatiline veya müsadereye yahut bunlardan birkaçına veya hepsine hükmedilmişse itiraz üzerine asliye mahkemesi başkan veya hâkimi 301, 302 ve 303 ncü madde hükümlerine göre itirazı inceler. Bu halde itiraz dilekçesinin verilmesi, aleyhine itiraz olunan ceza kararnamesinin icrasını durdurur.»

(Adalet Komisyonunun metni)

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 258 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Duruşmaya, sanığın firarı sebebiyle yokluğunda devam edilmekte ise iddianamade veya son tahkikatın açılmasına dair olan kararda gösterilen suçun temas ettiği kanun maddelerinde belirtilen cezadan daha az bir ceza verilmesini gerektiren hallerde bu maddenin birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.»

MADDE 9. — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 379 ncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«378 nci madde uyarınca duruşma salonundan çıkarılan veya bu maddenin birinci fıkrasına göre tutuklanan kimse sanık veya müdahil ise, sonra gelen oturumda da duruşmayı önemli ölçüde aksatacak davranışlara devam edeceği anlaşılır ve hazır bulunması gerekli görülmezse yokluğunda duruşmaya devam olunmasına mahkemece karar verilebilir. Bu karar esasa ilişkin iddia ve savunmanın yapılmasına engel olmaz.»

MADDE 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 12. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

12 Kasım 1980

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan Yrd. Z. Baykara	Devlet Bak. - Başbakan Yrd. T. Özal	Devlet Bakanı Prof. Dr. İ. Öztrak	Devlet Bakanı M. Özgüneş
Devlet Bakanı Prof. Dr. M. N. Özdeş	Adalet Bakanı C. Menteş	Milli Savunma Bakanı V. Z. Baykara	İçişleri Bakanı S. Çetiner
Dışişleri Bakanı İ. Türkmen	Maliye Bakanı K. Erdem	Milli Eğitim Bakanı H. Sağlam	Bayındırlık Bakanı Dr. T. Önalp
Ticaret Bakanı K. Cantürk	Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı Prof. Dr. N. Ayanoğlu	Gümrük ve Tekel Bakanı R. Baturalp	Ulaştırma Bakanı N. Özgür
Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. S. Özbek	Çalışma Bakanı Prof. Dr. T. Esener	Sanayi ve Teknoloji Bakanı Ş. Kocatopçu	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı S. Bingöl
Turizm ve Tanıtma Bakanı İ. Evliyaoğlu	İmar ve İskân Bakanı Dr. Ş. Tüten	Köy İşleri ve Koop. Bakanı M. R. Güney	Gençlik ve Spor Bakanı V. Özgül
	Sosyal Güvenlik Bakanı S. Şide	Kültür Bakanı C. Baban	

(Adalet Komisyonunun metni)

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

